

Вплив англomовного сленгу на сучасну українську мову

The Influence of the English Slang on the Modern Ukrainian Language

Майя Сергієнко¹

Maya Sergienko

¹ *The National Academy of the National Guard of Ukraine*

3 maidan Zakhysnykiv Ukrainy, Kharkiv, 61001, Ukraine

DOI: [10.22178/pos.41-6](https://doi.org/10.22178/pos.41-6)

LCC Subject Category:
[PG3801-3987](#)

Received 27.11.2018
Accepted 25.12.2018
Published online 28.12.2018

Corresponding Author:
mayasergienko@ukr.net

Анотація. Тенденції сучасного світу завжди відбиваються у мові кожної нації. Українська мова надзвичайно швидко змінюється, багато слів стають архаїзмами, натомість з'являються нові артефакти. Цей процес пояснюється, у тому числі, масовим використанням комп'ютерних технологій, повсякденним віртуальним спілкуванням, що сприяло «запровадженню моди» на вживання українцями англomовного сленгу та укорінення нових таксонів в українській мові. Мета статті – виявити вплив англomовного сленгу на сучасну українську мову.

Теоретичне значення роботи полягає у тому, що її положення та висновки конкретизують і поглиблюють вироблені в мовознавстві уявлення про взаємозв'язок між мовами, способи впровадження та перекладу запозичень. Практичне застосування результатів дослідження можливе у професійній діяльності перекладачів, на курсах практики перекладу та при розробці словників сучасної української мови. У роботі наведено приклади утворення та використання сленгізмів в англomовній сфері, окреслено варіанти вживання багатозначних слів чи словосполучень як в англomовному дискурсі, так і використання цих лексичних одиниць в серед українців. В ході дослідження було встановлено, що, в основному, сленг потрапляє до вокабуляру української мови шляхом запозичення, частіше, шляхом калькування чи транскрибування, інколи можливе вживання описового перекладу чи додавання пояснень до тексту.

Наведено приклади використання популярних англomовних сленгізмів в українському дискурсі, зокрема. соціальних мережах, телевізійних ефірах, публіцистичних текстах чи повсякденних розмовах.

Ключові слова: сленг; англіцизм; вокабуляр; запозичення; перекладацькі трансформації.

Abstract. Trends in the modern world are always reflected in the language of every nation. The Ukrainian language is changing extremely fast, many words become archaisms, but new artifacts are emerging. This process is explained, among the other factors, by the extensive use of computer technologies, everyday virtual communication, which contributed to the introduction of a certain trend for the use of the English-language slang by the Ukrainians and the introduction of new taxons in the Ukrainian language. The purpose of the article is to reveal the influence of the English-language slang on the contemporary Ukrainian language.

The theoretical significance of the work lies in the fact that its provisions and conclusions concretize and deepen the linguistic ideas about the relationship between languages, the way of introduction and translation of borrowings. The practical application of the research results is possible in the professional activities of translators, in the practice of translation and in the development of dictionaries of the modern Ukrainian language. The paper presents the examples of formation and use of slang words in the English-language sphere, outlines the use of polysemantic

© 2018 The Author. This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 License

words or phrases both in the English-language discourse and in the speech of the Ukrainians. In the course of the study, it was found that, as a rule, slang gets into the vocabulary of the Ukrainian language by borrowing, more often – by scraping or transcribing, sometimes it is possible to use a descriptive translation or to add explanations to the text.

The article gives the examples of the use of popular English-language slang in the Ukrainian discourse, in particular, in social networks, TV broadcasts, journalistic texts, or everyday conversations.

Keywords: slang; anglicism; vocabulary; borrowing; translation transformations.

ВСТУП

Сучасна українська мова є однією з найважливіших форм організації свідомості народу [1]. Як і мова кожного народу світу, українська мова є «живим організмом», який постійно прогресує та змінюється в контексті розвитку суспільства, міжнародної співпраці, глобального технічного прогресу та віртуального спілкування.

Міжнародні відносини є досить вагомим фактором змін. Країни та їх народи перебувають у постійних взаєминах економічного, політичного, наукового й культурного характеру [6]. Тому всі спроби штучної ізоляції національної мови від інших мов суперечить об'єктивним законам розвитку людства і його найдивовижнішого феномену – мови [4], при цьому процес запозичення є постійним явищем, що віддзеркалює нові реалії життя суспільства.

Слід зазначити, що наразі на українську мову, як і на інші мови світу, величезний вплив здійснюють англійська та американська культури. Ситуація пояснюється, насамперед впровадженням новітніх технологій, що мають англійську мову базовою.

Дослідження цього питання має глобальний характер, адже від якості спілкування залежить зовнішня політика, економічне та соціальне становище країн, міжнародна комунікація на різних рівнях загалом.

Питання мовних змін досліджували такі відомі українські вчені як О. Стишов, С. Єрмоленко, М. Кочерган, Є. Карпіловська, Н. Клименко та інші. Проте слід зазначити, що обрана проблематика не є повністю дослідженою, що дозволяє говорити про актуальність обраної теми.

Мета статті – виявити вплив англомовного сленгу на сучасну українську мову.

Для досягнення поставленої мети було розв'язано наступні завдання: 1) визначено специфіку утворення англомовного сленгу; 2) окреслено засоби запозичення та доречне використання таксонів в українській комунікації.

Основоположною гіпотезою дослідження є припущення про те, що відтворення прагматичного потенціалу англомовних сленгізмів українською мовою має певну специфіку, що обумовлена особливостями жанру й виражається в аспекті когнітивно-семантичних розбіжностей одиниць двох мов та в аспекті прагматичної адаптації лексичної одиниці мовою перекладу.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Пересічний українець дедалі частіше використовує сленг в повсякденному спілкуванні. Тенденції дозволяють зазначити, що не тільки молодь, а й старші вікові групи активно використовують сленгізми у повсякденних розмовах. Сленг став вживатися дикторами новин, часто його використовують й у публіцистиці, розважальних телепрограмах [5].

Перед усім слід зазначити, що не існує єдиного визначення цього поняття, в роботі «сленг» розуміємо як елементи розмовного варіанту тієї або іншої професійної або соціальної групи, які, проникаючи в літературну мову або взагалі в мову людей, що не мають прямого відношення до даної групи осіб, набувають в цих мовах особливого емоційно-експресивного забарвлення [7].

Сучасний англомовний сленг характеризується швидкою мінливістю та розповсюдженням серед іншомовних комунікацій. Можна виділити декілька чинників, які зумовлюють виникнення та бурхливий розвиток сленгу: професійна орієнтація мовця; прагнення людини до самовизначення й визна-

чення свого місця серед інших; бажання, а іноді й необхідність приховати свої слова чи дії від інших [2].

В ході нашого дослідження увагу привернули слова, які занесені до загальних словників, але отримують інше вузьке значення в сучасному англомовному сленгові; наприклад, *basic* – перекладається, як базовий або звичайний. Використовується це слово в звичайних розмовах, але в ситуаціях, коли не вистачає оригінальності, людина чи явище не є ординарним, цікавим чи особливим, таким чином, вважаємо, що в сленгові таксон, має інше емоційно-експресивне забарвлення; наприклад, *"I tried to get to know him, but after I spent 10 minutes with him, I realized he was too basic for me to waste time on"*. – «Я намагалася познайомитись з ним, але після того, як я витратила на нього 10 хвилин, я зрозуміла, що він занадто «прісним» для мене й мені не варто гаяти на нього свій час».

Досить цікавим є і слово *savage*, до словників воно занесене як «дикун, варвар, жорстока людина» та має негативне емоційне забарвлення. В слензі ж використовується навпаки, як позитивна характеристика чоловіка й перекладається як «брутальний, сильний чи крутий»; наприклад, *"Have you seen his beard? He is a savage"*. – «Ви бачили його бороду? Він надзвичайно крутий».

Цікавим прикладом постає *goat*. З одного боку – це слово перекладається як «цап; коза», з іншого боку давно вже використовується в слензі як «хтива людина або дурень». Пізніше, завдяки реп культурі, додалося ще одне значення, яке утворилося шляхом абревіації від фрази *Greatest Of All Time* та перекладається як «найвеличніший за всю історію». Часто це слово використовується у чатах чи каламбурах; наприклад, *"We never argued you into taking over the management of those boats, but I'm the GOAT now. You have nothing to do with it. You retired ten years ago"*. – «Ми ніколи не заперечували, щоб ви займались управлінням цих човнів, але зараз я – найкращий в цьому. Ви не маєте нічого спільного з цим. Ви вийшли на пенсію десять років тому».

Сюди ж відносимо й слово *crush*, перекладається воно як «давити, дробити, товкти», в сленгові може замінити ласкаве звертання до коханої людини; наприклад, *"My heart broke when I found out my crush was seeing another*

person". – «Моє серце було розбито вщент, коли я дізнався про зраду коханої».

Досить не типове значення має і й слово *sauce*. Це запозичення давно увійшло до словникового запасу українців та означає рідку приправу до страв, але досліджуючи сленг було встановлено, що це слово може означати впевнену в собі людину, яка гарно виглядає та може виконати будь-яку поставлену задачу; наприклад, *"OMG, Becky, look how fly that dude is. He's got sauce"*. *"He's drippin sauce"*. Недосвідчений перекладач чи юзер може перекласти речення дослівно – «Господи, Бекі, подивіться, як літає цей хлопець, в нього є соус». «Соус з нього аж капає». В такому разі, зовсім стає не зрозумілим переклад, до чого тут соус, і чому він капає, що це все означає? В цьому випадку, необхідно враховувати ситуацію вживання слова чи фрази, в свою чергу вважаємо доцільним такий переклад – «Господи, Бекі, подивіться, як літає цей чувак, він ідеальний». «Він не просто ідеальний, він неповторний».

Чимало сленгізмів в українській мові є різними скороченнями, англійськими запозиченнями або фонетичними асоціаціями [3]. Головними перекладацькими трансформаціями постають запозичення; в основному шляхом транслітерації чи транскрибування. До моменту широкого вжитку, можливі окремі пояснення чи транслітерація з описовим перекладом.

Використовувати сленгізми необхідно обачно, розуміючи його значення, особливо це стосується англомовних текстових повідомлень.

В цій роботі розглянуті часто вживані сленгізми, що з'явилися нещодавно в українській мові та почали з'являтися в газетах та телефірах. На етапі дослідження нашу увагу привернуло слово «хайп» (від англ. *hype* – безсоромна реклама, обдурювання). В українську мову ввійшло як галас, ажіотаж. Слово дедалі частіше використовується в ЗМІ та Інтернеті, часто під час обговорень життя відомих людей чи подій. Можливе також використання фрази «ловити хайп»; наприклад, «...сьогодні ми бачимо, що зірки шоу-бізнесу намагаються ловити хайп, інколи ці методи не є доречними, але це не наша справа...»

«Зафрендити» (від англ. *friend* – друг) – стати комусь другом чи взаємна підписка в соціалі-

льних мережах; почати зустрічатися з кимось. Зараз цим словом нікого не здивуєш, українці досить часто використовують його щодня, широке розповсюдження отримало завдяки соціальним мережам; наприклад, «Як справи? – Просто супер! Зафрендив ту малу, з якою нас познайомила Надін».

«Хейтер» (від англ. *to hate* – ненавидіти) – недруг, людина, яка постійно негативно висловлюється з якихось питань. Слово спочатку стало вживатися в соціальних мережах, використовувалось виключно до осіб, що не мали позитивних коментарів, але потім почало використовуватися в усному мовленні; наприклад, «в тебе сьогодні зовсім не має настрою, весь час бубниш, мов хейтер».

Цікавим запозиченням вважаємо і слово «фоловер» (від англ. *follower* – послідовник) – користувач, який підписався на ваші оновлення в соціальних мережах. За кількістю фоловерів визначають популярність сторінки чи її власника; наприклад, «...кількість фоловерів ніяким чином не повинна впливати на особистість людини та її відношення до оточуючих».

Варто також відзначити, що нові таксони українці «черпають» не тільки з соціальних мереж, а й відеоігор. До таких відносимо «гамити» (від англ. *game* – гра) – грати у відеоігри; використовується в чатах та усному мовленні; наприклад, «дедалі частіше молодь хоче тільки гамити та чілити». До речі, «чілити», теж відноситься до сленгу, слово походить від англ. *to chill* – охолоджувати; студити; заморожувати, до української мови увійшло в значенні «байдикувати, розслаблятися».

До таких прикладів відносимо і слово *bug*. Перекладається це слово як «жук або комашка», але завдяки програмістам увійшло до сленгу як збій програми; в ігровій комунікації вживається як помилка у грі.

Цікавим є таксон «вар» (від англ. *war* – війна, в ігрових чатах – ворог, гравець з ворожого клану), який може бути використаний як воїн, наприклад, «я граю варом (тобто воїном)». Зустрічається також фраза «кинути вар», що означає оголосити війну.

«Деф» (від англ. *defence* – захист) – це одна з головних характеристик персонажу гри, від рівня захисту залежить якої шкоди можуть завдати вороги об'єкту.

ВИСНОВКИ

Отже, можемо зробити висновок, що тенденції сучасного світу відбиваються у сучасній українській мові. Широке використання комп'ютерних технологій, Інтернету, повсякденне віртуальне спілкування та використання соціальних мереж зробили модним використання сленгу та сприяли «проникненню» нових таксонів до вокабуляру українців.

В основному, сленг потрапляє до вокабуляру українців шляхом запозичення, інколи можливий описовий переклад чи пояснення до тексту. Вчені досліджують цю проблематику не перший рік, але шалена мінливість сленгу в різних сферах не дозволяє повністю дослідити це питання, а отже, проблема потребує подальших розвідок.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ / REFERENCES

1. Ishchuk, A. (2009). *Sotsiolekty yak linhvistychnе vidobrazhennia sotsialnoi realnosti* [Sociolets as a linguistic reflection of social reality]. *Naukovyi chasopys universytetu imeni M. P. Drahomanova*, 3, 50–54 (in Ukrainian)
[Іщук, А. (2009). Соціолекти як лінгвістичне відображення соціальної реальності. *Науковий часопис університету імені М. П. Драгоманова*, 3, 50–54].
2. Karpilovska, Ye. (2012). *Reaktsiia movy na zminu suspilnykh stereotypiv* [Reaction of language to change of public stereotypes]. *Naukovi zapysky NaUKMA. Filolohichni nauky*, 137, 88–91 (in Ukrainian)
[Карпіловська, Є. (2012). Реакція мови на зміну суспільних стереотипів. *Наукові записки НаУКМА. Філологічні науки*, 137, 88–91].
3. Kerpatenko, Yu. (2009). *Kompiuternyi interzhargon v umovakh hlobalizatsii* [Computer interchanging in the conditions of globalization]. *Naukovyi chasopys universytetu imeni M. P. Drahomanova*, 3, 59–63 (in Ukrainian)

- [Керпатенко, Ю. (2009). Комп'ютерний інтержаргон в умовах глобалізації. *Науковий часопис університету імені М. П. Драгоманова*, 3, 59–63].
4. Klymenko, N., Karpilovska, Ye., & Kysliuk, L. (2008). *Dynamichni protsesy v suchasnomu ukrainskomu leksykoni* [Dynamic processes in modern Ukrainian vocabulary]. Kyiv: Vydavnychy dim D. Buraho (in Ukrainian)
[Клименко, Н., Карпіловська, Є., & Кислюк, Л. (2008). *Динамічні процеси в сучасному українському лексиконі*. Київ: Видавничий дім Д. Бураго].
5. Smyrnova, L. (2009). *Do problemy zapozychenykh ta inshomovnykh sliv* [The problem of borrowed and foreign words]. *Naukovi pratsi. Filolohiia. Movoznavstvo*, 119(106), 72–76 (in Ukrainian)
[Смирнова, Л. (2009). До проблеми запозичених та іншомовних слів. *Наукові праці. Філологія. Мовознавство*, 119(106), 72–76].
6. Styshov, O. (2012). *Osnovni tendentsii rozvytku leksychnoho skladu ukrainskii movi pochatku XXI stolittia* [The principal trends of the Ukrainian word stock development of the early xxi century]. *Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu. Filolohichni nauky*, 1, 406–415 (in Ukrainian)
[Стишов, О. (2012). Основні тенденції розвитку лексичного складу української мови початку XXI століття. *Вісник Запорізького національного університету. Філологічні науки*, 1, 406–415].
7. Styshov, O. (2015). *Semantychni neolohizmy v dyskursi ukrainskomovnykh mas-media pochatku XXI stolittia* [Semantic neologisms in the discourse of Ukrainian media at the beginning of the XXI century]. *Filolohichni studii. Naukovyi visnyk Kryvorizkoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu*, 13, 364–374 (in Ukrainian)
[Стишов, О. (2015). Семантичні неологізми в дискурсі українськомовних мас-медіа початку XXI століття. *Філологічні студії. Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету*, 13, 364–374].